

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В.О. СУХОМЛИНСЬКОГО**
Факультет педагогіки та психології
Кафедра історії

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор із науково-педагогічної роботи
О.А. Кузнецова

28 серпня 2020 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
НОВА ІСТОРІЯ КРАЇН ЗАХІДНОЇ ЄВРОПИ ТА АМЕРИКИ**

Ступінь бакалавра
Галузь знань 03 Гуманітарні науки
Спеціальність 032 Історія та археологія
Освітньо-професійна програма: «Історія та археологія»

Розробник: доктор історичних наук, професор кафедри історії Буглай Н.М.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри історії
Протокол № 1 від «26» серпня 2020 р.

Завідувач кафедри (Рижева Н.О.)

«26» серпня 2020 р.

Анотація

Навчальна дисципліна «Нова історія країн Західної Європи та Америки» присвячена висвітленню історії виникнення, становлення та розвитку західної та американської індустріальної цивілізації в контексті кризи аграрної цивілізації в Європі й формування євро-американського Заходу. Ознайомлення студентів із головними тенденціями і проблемами становлення західної та основ світової індустріальної цивілізації відбувається в форматі аналізу закономірностей економічного, соціального та політичного розвитку нової доби. В процесі роботи з джерельно-документальною базою та історіографією курсу відбувається формування об'єктивного, збалансованого, толерантного погляду на історичні події. Вагоме місце відводиться знайомству з історичними постатями модерної доби, розглядається їх роль в розвитку суспільних процесів. Розкриваються основні проблеми міжнародних відносин різних періодів нового часу та визначається місце у них країн Заходу. Через взаємозв'язок національних історичних умов у порівнянні із світовими процесами в загальноісторичному контексті, дисципліна покликана розвивати інтерес та повагу до світової та вітчизняної історії та культури.

Ключові слова: історія, Західна Європа, Америка, індустріальна цивілізація, модерна доба, суспільство.

Abstract

The course «New History of Western Europe and America» is devoted to the history of the origin, formation and development of Western and American industrial civilization in the context of the crisis of agricultural civilization in Europe and the formation of the Euro-American West. Introduce of students with the main trends and problems of formation of Western and the foundations of world industrial civilization is in the format of analysis of the laws of economic, social and political development of the new time. In the process of working with the source and documentary base and historiography of the course is the formation of an objective, balanced, tolerant view of historical events. An important place is given to acquaintance with historical figures of the modern age, their role in the development of social processes is considered. The main problems of international relations of different periods of modern times are revealed and the place of Western countries in them is determined. Due to the interrelation of national historical conditions in comparison with world processes in the general historical context, the course is called to develop interest and respect for world and national history and culture.

Keywords: history, Western Europe, America, industrial civilization, modern age, society.

1. Опис навчальної дисципліни
Денна форма навчання

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		<i>денна форма навчання</i>	
Кількість кредитів — 8	Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка	Нормативна	
Індивідуальне науково-дослідне завдання — 1	Спеціальність: 014 Середня освіта Спеціалізація: 014.03 Історія; Освітня програма: Середня освіта (Історія, правознавство)		
Загальна кількість годин — 240		Семестр	
		5-6-й	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних — 1,7 самостійної роботи студента — 3,3	ступінь: бакалавра	Лекції	
		32 год.	
		Практичні, семінарські	
		48 год.	
		Лабораторні	
		Самостійна робота	
		160 год.	
		Вид контролю: Екзамен — 6-й семестр	
http://moodle.mdu.edu.ua/my/			

Мова навчання – українська.

Примітка

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить: для денної форми навчання – 240 год.: 80 год. – аудиторні заняття, 160 год. – самостійна робота (33%/67%).

2. Мета, завдання навчальної дисципліни та очікувані результати

Мета курсу: висвітлення історії виникнення, становлення та розвитку західної та американської індустріальної цивілізації в контексті кризи аграрної цивілізації в Європі й формування євро-американського Заходу; становлення західної та основ світової індустріальної цивілізації.

Завдання курсу:

- висвітлення закономірностей економічного, соціального та політичного розвитку країн Західної Європи та Північної Америки;
- розкрити головні тенденції і проблеми суспільного розвитку в новий час;
- формування об'єктивного, збалансованого, толерантного погляду на історичні події;
- охарактеризувати основні напрями роботи з джерельно-документальною базою та історіографією курсу;
- навчити студентів аналізувати історичні постаті модерної доби та їх роль в розвитку суспільних процесів;
- розкрити основні проблеми міжнародних відносин різних періодів нового часу;
- виробити у студентів навички критичного аналізу джерел, порівняльного аналізу, встановлення причинно-наслідкових зв'язків;
- визначити взаємозв'язок національних історичних умов з світовими процесами в загальноісторичному контексті.
- розвивати інтерес та повагу до світової та вітчизняної історії та культури.

Передумови для вивчення дисципліни:

Вивчення навчальної дисципліни «Нова історія країн Європи та Америки» доцільно організувати на базі вже вивченої «Історії Стародавнього світу», «Історії середніх віків» в єдиному контексті з тематикою вивчення дисциплін «Історії міжнародних відносин», «Політології», «Соціології», «Основ економічної теорії», «Міжнародного права», «Нової історії країн Азії та Африки» та ін.

Навчальна дисципліна складається з 8-ми кредитів.

Програмні результати навчання:

ПРН-1 *Здатність запам'ятовувати або відтворювати:* найважливіші факти, події та процеси історичного минулого українського народу і людства загалом; основні тенденції історичного розвитку в конкретні історичні періоди; наукову хронологію, періодизацію і характеристики основних етапів вітчизняної та всесвітньої історії; основні підходи до вивчення вітчизняної та світової історії, категоріальний апарат з історії та археології; основні принципи і методи історичного пізнання; основні типи і види історичних джерел; необхідний фактичний матеріал для конкретного історичного дослідження; детальні знання про певний історичний період або проблему.

ПРН-2 *Здатність розуміти та інтерпретувати:* основні завдання історичної та археологічної науки; з'ясовувати взаємозв'язок між історичними подіями, явищами, процесами та демонструвати змістовні думки, обґрунтовані положення і висновки про них; класифікувати історичні джерела з метою реалізації конкретних науково-дослідницьких проектів; інтерпретувати інформацію з різноманітних джерел (археологічні артефакти, архівні документи, усні свідчення, музейні експонати, періодика, наукові праці тощо); обґрунтовувати вибір методик опрацювання речових джерел і текстів.

ПРН-3 *Здатність використовувати вивчений матеріал в нових ситуаціях:* виявляти взаємозв'язки між процесами у минулому та на сучасному етапі; оцінювати основні

тенденції та особливості історичного розвитку людства у певні історичні періоди; аналізувати відмінності в історіографічних поглядах різних періодів та у різних контекстах; демонструвати навички професійного спілкування з використанням наукових термінів, прийнятих у фаховому середовищі; організувати практичне вирішення проблем історичної пам'яті та охорони матеріальної й нематеріальної культурної спадщини України; планувати дослідницькі проекти з історії, археології, історіографії, джерелознавства, краєзнавства та ін.; застосовувати сучасні методики викладання історії.

ПРН-4 *Здатність розбивати інформацію на відповідні компоненти і розуміти їх взаємозв'язок*: аналізувати суспільні процеси в історії України у контексті європейської та світової історії; визначати взаємозалежності глобалізаційних процесів і міжнаціональних та міжетнічних відносин; досліджувати життя та діяльність конкретних людей у контексті їхньої історичної доби; упорядковувати історичні джерела у відповідності до їх інформаційного потенціалу при розробці конкретної науково-дослідницької теми та реалізації археографічних проектів; розділяти на категорії пам'ятки матеріальної культури та історичні документи відповідно до нормативів.

1. 3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студент оволодіває такими компетентностями:

I. Загальнопредметні:

ЗК-1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК-4. Здатність раціонально організувати власну діяльність та ефективно використовувати час

ЗК-6. Критичність і самокритичність мислення.

ЗК-8. Увага і толерантність до іншої (й інакшої) думки, здатність аналізувати її зміст і структуру в процесі спілкування та адекватно на неї реагувати.

ЗК-20. Здатність працювати в колективі та самотійно, виявляти ініціативу, уникати некритичного слідування авторитетам.

II. Фахові:

ФК-1. Критичне усвідомлення взаємозв'язку між фактами, подіями, явищами і процесами у минулому та сучасності

ФК-5. Знання, вміння і навички опрацювання наукових та інформаційних джерел і використання інформаційно-пошукових інструментів, таких як бібліографічні довідники, путівники до архівних фондів, архівні описи, посилання на електронні ресурси

ФК-10. Здатність використовувати у фаховій діяльності знання з гуманітарних дисциплін, вміння аналізувати, оцінювати і прогнозувати політичні, економічні, культурні та соціальні події та явища

ФК-11. Вміння коментувати, анувати або редагувати тексти і документи відповідно до певних критеріїв; представити результати наукових досліджень в друкованій формі, проводити їх презентацію

ФК-12. Знати і володіти на фаховому рівні методами викладання історії та суміжних дисциплін у загальноосвітніх навчальних закладах різних типів.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни.

Тема 1. Вступ. Основні тенденції соціально-економічного, політичного і культурного розвитку Європи в ранній Новий час

Тема 2. Країни Західної Європи в XVI – першій половині XVII ст.

Тема 3. Міжнародні відносини ранньої Нової доби Тридцятилітня війна в Європі.

Тема 4. Епоха Просвітництва.

Тема 5. Західноєвропейські держави в період модернізації

Тема 6. Англійські колонії в Північній Америці (XVII – XVIII ст.). Війна за незалежність та утворення США.

Тема 7. Французька революція кінця XVIII ст.

Тема 8. Франція в роки Консульства і Першої імперії.

Тема 9. Соціально-економічний та суспільно-політичний розвиток країн Європи з 1815 по 1847 рр.

Тема 10. Революції 1848-1849 рр. в Європі.

Тема 11. Країни Європи в 50-60-ті рр. XIX ст. Франко-пруська війна 1870-1871 рр.

Тема 12. США у першій половині XIX ст. Громадянська війна.

Тема 13. Завершення формування індустріального суспільства.

Тема 14. Міжнародні відносини кінця XIX – початку XX ст. Перша світова війна (1914-1918 рр.).

Програма навчальної дисципліни

Кредит 1. Західна Європа та Північна Америки наприкінці XV – на початку XVII ст.

Тема 1. Вступ. Основні тенденції соціально-економічного, політичного і культурного розвитку Європи в ранній Новий час
Нова доба всесвітньої історії. Проблема періодизації нової історії. Розгортання процесів кризового розвитку і розпаду європейського традиційного суспільства, революційного становлення буржуазної суспільної системи. Зміни світогляду, соціальної структури та політичного устрою західноєвропейського суспільства. Абсолютизм. Буржуазні революції. Гуманізм. Реформація. Формування сучасних націй.

Причини і передумови Великих географічних відкриттів. Відкриття європейців. Відкриття португальців. Х. Колумб та його подорож до Америки. Перша навколосвітня подорож Ф. Магеллана. Боротьба між Португалією та Іспанією за нові землі. Колоніальні імперії та поділ світу. Доколумбова Америка. Завоювання Нового світу. Морські експедиції другої половини XVI – першої половини XVII ст. Наслідки та значення Великих географічних відкриттів. Колоніальні війни. «Революція цін».

Розвиток капіталістичних відносин в Західній Європі в XVI ст. Епоха винаходів і вдосконалень. Розвиток економіки. Ринкові відносини. Накопичення капіталу. Капіталізм у містах та на селі. Мануфактура. Наймані працівники та буржуазія. Економічна залежність. Міське населення. Основні тенденції розширення традиційного середньовічного суспільства. Формування буржуазного суспільства.

Особливості політичного розвитку. Нові форми держави. Абсолютні монархії. Територіальні об'єднання. Політична централізація. Інститути та державні органи влади. Формування бюрократичного апарату. Зміни у формуванні армії. Державна фінансова система.

Доба Відродження, його періодизація. Гуманістичний ідеал людини. Уявлення про ідеальне суспільство та закони розвитку держави. Європейська культура і мистецтво. Архітектура та скульптура. Живопис. Філософія та наука епохи Відродження.

Тема 2. Країни Західної Європи в XVI – першій половині XVII ст.

Особливості політичного розвитку Німеччини в XV- на початку XVI ст. Німецький гуманізм. Реформування католицької церкви. М. Лютер і початок Реформації. Народна Реформація. Т. Мюнцер. Анабаптисти. Селянська війна в Німеччині. Поширення реформаційних ідей на інші країни Європи. Лютеранство. Аугсбурзький мир 1555 р. Протестантизм. Лютеранство. Реформація в Швейцарії. Кальвінізм. Католицька контрреформація. Тридентський собор. «Товариство Ісуса».

Особливості розвитку Англії наприкінці XV ст. Наслідки географічних відкриттів. Акціонерні компанії. Аграрна революція. Обгороджування. Ринкові відносини. Англія в добу Тюдорів. Королівська реформація. Англія за королів Генріха VIII та Едуарда VI. Англійська церква. «Символ віри» 1571 р. Рух пуритан. Правління Єлизавети I. Стюарти. Зовнішня політика.

Становлення абсолютизму у Франції. Станові зміни в суспільстві. Ринкові відносини. Реформація у Франції. Громадянські (релігійні) війни. Варфоломійська ніч. Нантський едикт 1598 р. Франція за Генріха IV. Меркантилізм. Правління Людовіка XIII. Зміцнення абсолютизму за Рішельє.

Іспанія на межі XV-XVI ст. Об'єднання королівства. Зміни в економіці та суспільстві. Іспанія за Карла V. Комуни. Повстання у Кастилії 1520-1521 рр. Кортеси. Правління Філіпа II. Зовнішня політика. Втрата могутності.

Економічний розвиток Нідерландів у кінці XV – на початку XVI ст. Політичний устрій. Нідерланди під владою Іспанії в XVI ст. Національно-визвольна війна. Нідерландська революція 1566-1609 рр. Іконоборчий рух. Політика герцога Альби. «Гентське умиротворення». Утворення Об'єднаних провінцій Нідерландів. Арраська і Утрехтська унії. Наслідки революції у Нідерландах.

Кредит 2. Міжнародні відносини в XVI – в першій половині XVII ст.

Тема 3. Міжнародні відносини ранньої Нової доби Тридцятилітня війна в Європі.

Міжнародні відносини у XVI ст. Система рівноваги в європейських відносинах. Міжнародні суперечності між європейськими державами на початку XVII ст. Причини Тридцятилітньої війни 1618-1648 рр. Чеський період війни (1618-1623). Данський період війни (1624-1629). Шведський період війни (1630-1634). Французький період війни (1635-1648). Вестфальський мир. Наслідки війни для Європи.

Кредит 3. Країни Європи в другій половині XVII – XVIII ст.

Тема 4. Епоха Просвітництва.

Просвітництво та просвітителі на межі XVII – XVIII ст. Англійські витоки. Французьке Просвітництво. Ідеї прогресу. Розвиток освіти і науки. Енциклопедисти. Особливості Просвітництва у різних країнах, його вплив на суспільство. Значення Просвітництва в історії Європи.

Тема 5. Західноєвропейські держави в період модернізації

Англійська революція другої половини XVII ст.: причини та передумови. Початок революції. Протистояння короля і парламенту. Громадянські війни. О. Кромвель. Англійська республіка. Протекторат Кромвеля. Реставрація Стюартів. Конституційна монархія. Правління Якова II. Декларація про віротерпимість. «Славна революція» 1688-1689 рр. Значення революційних подій в Англії. Промислова революція, її наслідки.

Французький абсолютизм за Людовіка XIV та Людовіка XV. Фронда. Перебування при владі кардинала Мазаріні. Протекціонізм. Зовнішня політика.

Німецькі держави в другій половині XVII-XVIII ст. Політична роздробленість. Економічний та політичний розвиток. Королівство Пруссія. Освічений абсолютизм. Правління Фрідріха II.

Економічний розвиток монархії Габсбургів у другій пол. XVI-XVIII ст. Зовнішня політика та війни. Розширення володінь. Багатонаціональна держава. Правління Марії-Терезії та Йосифа II. Освічений абсолютизм.

Кредит 4. Північна Америка в другій половині XVII – XVIII ст.

Тема 6. Англійські колонії в Північній Америці (XVII – XVIII ст.). Війна за незалежність та утворення США.

Колонізація Англією Північної Америки. Соціально-економічний розвиток колоній. Політичний устрій. Формування північноамериканської нації. Конфлікт між колоніями та метрополією.

Війна за незалежність (1775-1783 рр.). Декларація незалежності 1776 р. Утворення США. Версальський мир. Наслідки війни. Становлення органів влади. Конституція США 1787 р. Конгрес. Дж. Вашингтон – перший президент США. Біль про права (1789 р.).

Кредит 5. Країни Європи наприкінці XVIII – першій половині XIX ст.

Тема 7. Французька революція кінця XVIII ст.

Початок революції, Установчі збори. Взяття Бастилії. «Декларація прав людини і громадянина». Економічні, соціальні, адміністративні зміни у державі. Конституція 1791 р. Законодавчі збори. Повалення монархії та встановлення республіки. Встановлення та повалення якобінської диктатури. Термідоріанський режим. Італійський та єгипетський походи Бонапарта. Війна проти другої коаліції.

Тема 8. Франція в роки Консульства і Першої імперії.

Встановлення консульства у Франції. Характер і мета наполеонівських воєн. Трафальгар і Аустерліц. Розгром Пруссії. Континентальна блокада. Тільзітський мир. Вторгнення французьких військ в Іспанію та Португалію. Війни з Австрією. Поразка наполеонівської армії в Росії. Розгром армії Наполеона. Падіння Першої імперії у Франції. Віденський конгрес. Священний союз.

Тема 9. Соціально-економічний та суспільно-політичний розвиток країн Європи з 1815 по 1847 рр.

Внутрішня та зовнішня політика Англії (1815-1847 рр.). Внутрішня та зовнішня політика Франції (1815-1847 рр.). Політична роздробленість Німеччини та Італії. Посилення Пруссії. Національна політика в Австрійській імперії.

Тема 10. Революції 1848-1849 рр. в Європі.

Революція у Франції і Друга республіка. Бонапартистський переворот 1851 р. та встановлення Другої імперії. Революція в Німеччині. Особливості революції в Італії. Проголошення республіки. Революція в Австрії. Народне представництво. Революція в Угорщині. Проголошення незалежності.

Кредит 6. Країни Європи та Америки у ХІХ ст.

Тема 11. Країни Європи в 50-60-ті рр. ХІХ ст. Франко-пруська війна 1870-1871 рр.

Соціально-економічний та політичний розвиток Англії та Франція в 50-60-ті рр. ХІХ ст. Об'єднання Італії. Об'єднання Німеччини. Особливості розвитку Австрійської імперії. Робітничий та соціалістичний рух в країнах Європи.

Причини франко-пруської війни. Робота дипломатичної служби Бісмарка. Перебіг воєнних дій 1870-1871 рр. Зміна характеру війни для воюючих країн. Проголошення Третьої республіки. Перетворення суспільного життя. Паризька Комуна та її поразка. Уряд Національної оборони. Закінчення та наслідки війни.

Тема 12. США у першій половині ХІХ ст. Громадянська війна.

Розвиток США в першій половині ХІХ ст. Основні риси соціально-економічного розвитку. Рабство на Півдні. Складання двопартійної системи. Територіальна експансія. А. Лінкольн і утворення Конфедерації південних штатів. Початок громадянської війни. Періодизація війни 1861-1865 рр. Реконструкція Півдня. Завершення громадянської війни.

Кредит 7. Країни Європи та Америки наприкінці ХІХ - на початку ХХ ст.

Тема 13. Завершення формування індустріального суспільства.

Німеччина в 1871-1914 рр. Створення Німецької імперії. Конституція 1871 р. Економічна і соціальна політика Бісмарка. Готська програма соціал-демократії. Вільгельм II. Перехід Німеччини до «світової політики».

Англія в 1870-1914 рр. Економічний розвиток. Втрата промислової та торговельної першості. Особливості розвитку робітничого руху в Англії. Реформи Д. Ллойд-Джорджа. Колоніальна політика держави. Підготовка до війни.

Третя республіка у Франції. Особливості економічного розвитку. Конституція Третьої республіки. Внутрішня та зовнішня політика.

США в 1877-1914 рр. Антимонопольне законодавство. Закон Шермана. «Справедливий курс» Т. Рузвельта. «Нова демократія» В. Вільсона. Зовнішня політика.

Кредит 8. Країни Європи та Америки в добу Першої світової війни.

Тема 14. Міжнародні відносини наприкінці XIX – на початку XX ст. Перша світова війна (1914-1918 рр.).

Союз трьох імператорів. Ускладення міжнародної обстановки останньої третини XIX ст. Створення Троїстого союзу. Посилення англо-німецьких протиріч. Міжнародні кризи і конфлікти початку XX ст. Балкани. Гонка озброєнь. Утворення Антанти.

Причини і початок Першої світової війни. План «Шліффена». «Бліцкриг». Стратегічні плани противників. Липнева криза 1914 року. Вступ у війну великих держав. Бойові дії 1914 р. Розгортання масштабів війни. Бойові дії 1915-1916 рр. Бойові дії на морі. Підводна війна. Внутрішнє становище воюючих країн. Антивоєнні виступи. Вступ у війну США. Підсумки та наслідки Першої світової війни.

3. Структура навчальної дисципліни Денна форма навчання

Назви кредитів і тем	Кількість годин			
	усього	у тому числі		
		л	сем	с.р.
1	2	3	4	5
I СЕМЕСТР				
Кредит 1. Західна Європа та Північна Америка наприкінці XV – на початку XVII ст.				
Тема 1. Вступ. Основні тенденції соціально-економічного, політичного і культурного розвитку Європи в ранній Новий час.	15	4	6	5
Тема 2. Країни Західної Європи в XVI – першій половині XVII ст.	15	4	4	7
Усього:	30	8	10	12
Кредит 2. Міжнародні відносини в XVI – в першій половині XVII ст.				
Тема 3. Міжнародні відносини ранньої Нової доби. Тридцятилітня війна в Європі.	30	2	2	26
Усього:	30	2	2	26
Кредит 3. Країни Європи в другій половині XVII – XVIII ст.				
Тема 4. Епоха Просвітництва.	15	2	2	11
Тема 5. Західноєвропейські держави в період модернізації.	15	2	6	7
Усього:	30	4	8	18
Кредит 4. Північна Америка в другій половині XVII – XVIII ст.				
Тема 6. Англійські колонії в Північній Америці (XVII - XVIII ст.). Війна за незалежність та утворення США.	30	2	4	24
Усього:	30	2	4	24
Усього годин за I семестр:	120	16	24	80
II СЕМЕСТР				
Кредит 5. Країни Європи наприкінці XVIII – першій половині XIX ст.				
Тема 7. Французька революція кінця XVIII ст.	8	2	2	4
Тема 8. Франція в роки Консульства і Першої імперії.	8	2	2	4
Тема 9. Соціально-економічний та суспільно-політичний розвиток країн Європи з 1815 по 1847 рр.	8	2	2	4
Тема 10. Революції 1848-1849 рр.	6	2	2	2
Усього:	30	8	8	14
Кредит 6. Країни Європи та Америки у XIX ст.				
Тема 11. Країни Європи в 50-60-ті рр. XIX ст. Франко-пруська війна 1870-1871 рр.	15	2	4	9
Тема 12. США у першій половині XIX ст. Громадянська війна.	15	2	4	9
Усього:	30	4	8	18
Кредит 7. Країни Європи та Америки наприкінці XIX - на початку XX ст.				

Назви кредитів і тем	Кількість годин			
	усього	у тому числі		
		л	сем	с.р.
1	2	3	4	5
Тема 13. Завершення формування індустріального суспільства.	30	2	4	24
Усього:	30	2	4	24
Кредит 8. Країни Європи та Америки в добу Першої світової війни				
Тема 14. Міжнародні відносини наприкінці XIX – на початку XX ст. Перша світова війна (1914-1918 рр.).	30	2	4	24
Усього:	30	2	4	24
Усього годин за II семестр:	120	16	24	80
Усього годин за курс:	240	32	48	160

4. Теми лекційних занять Денна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Кредит 1. Західна Європа та Північна Америка наприкінці XV – на початку XVII ст.		
1	Тема 1. Вступ. Основні тенденції соціально-економічного, політичного і культурного розвитку Європи в ранній Новий час.	4
2	Тема 2. Країни Західної Європи в XVI – першій половині XVII ст.	4
Кредит 2. Міжнародні відносини в XVI – в першій половині XVII ст.		
3	Тема 3. Міжнародні відносини ранньої Нової доби. Тридцятилітня війна в Європі.	2
Кредит 3. Країни Європи в другій половині XVII – XVIII ст.		
4	Тема 4. Епоха Просвітництва.	2
5	Тема 5. Західноєвропейські держави в період модернізації.	2
Кредит 4. Північна Америка в другій половині XVII – XVIII ст.		
6	Тема 6. Англійські колонії в Північній Америці (XVII - XVIII ст.). Війна за незалежність та утворення США.	2
Кредит 5. Країни Європи наприкінці XVIII – першій половині XIX ст.		
7	Тема 7. Французька революція кінця XVIII ст.	2
8	Тема 8. Франція в роки Консульства і Першої імперії.	2
9	Тема 9. Соціально-економічний та суспільно-політичний розвиток країн Європи з 1815 по 1847 рр.	2
10	Тема 10. Революції 1848-1849 рр.	2
Кредит 6. Країни Європи та Америки у XIX ст.		
11	Тема 11. Країни Європи в 50-60-ті рр. XIX ст. Франко-пруська війна 1870-1871 рр.	2
12	Тема 12. США у першій половині XIX ст. Громадянська війна.	2
Кредит 7. Країни Європи та Америки наприкінці XIX - на початку XX ст.		
13	Тема 13. Завершення формування індустріального суспільства.	2

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Кредит 8. Країни Європи та Америки в добу Першої світової війни		
14	Тема 14. Міжнародні відносини наприкінці XIX – на початку XX ст. Перша світова війна (1914-1918 рр.).	2
Усього:		32

5. Теми практичних, семінарських занять Денна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Кредит 1. Західна Європа та Північна Америка наприкінці XV – на початку XVII ст.		
1	Тема 1. Вступ. Великі географічні відкриття.	2
2	Тема 2. Виникнення капіталізму в Західній Європі.	2
3	Тема 3. Європейське Відродження.	2
4	Тема 4. Західноєвропейські держави в XVI – на початку XVII ст. Реформація.	2
5	Тема 5. Визвольний рух у Нідерландах.	2
Кредит 2. Міжнародні відносини в XVI – в першій половині XVII ст.		
6	Тема 6. Тридцятилітня війна (1618-1648 рр.).	2
Кредит 3. Країни Європи в другій половині XVII – XVIII ст.		
7	Тема 7. Просвітництво в історії Європи.	2
8	Тема 8. Англійська революція середини XVII ст. Промисловий переворот.	2
9	Тема 9. Французький абсолютизм та його криза.	2
10	Тема 10. Німецькі держави, Австрія, Італія, Іспанія в другій половині XVII – у XVIII ст.	2
Кредит 4. Північна Америка в другій половині XVII – XVIII ст.		
11	Тема 11. Війна північноамериканських колоній Англії за незалежність. Утворення США.	4
Кредит 5. Країни Європи наприкінці XVIII – першій половині XIX ст.		
12	Тема 12. Французька революція кінця XVIII ст.	2
13	Тема 13. Франція за Наполеона Бонапарта. Наполеонівські війни	2
14	Тема 14. Європейські країни після Віденського конгресу (1815-1847 рр.).	2
15	Тема 15. Революційний процес в Європі 1848-1849 рр.	2
Кредит 6. Країни Європи та Америки у XIX ст.		
16	Тема 16. Європа в добу об'єднання.	2
17	Тема 17. Франко-пруська війна 1870-1871 рр.	2
18	Тема 18. Громадянська війна в США (1861-1865 рр.).	4
Кредит 7. Країни Європи та Америки наприкінці XIX - на початку XX ст.		

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
19	Тема 19. Країни Європи і Америки у 1870-1914 рр.	4
Кредит 8. Країни Європи та Америки в добу Першої світової війни		
20	Тема 20. Міжнародні відносини останньої третини XIX – початку XX ст.	2
21	Тема 21. Перша світова війна (1914-1918 рр.)	2
Усього:		44

6. Лабораторні заняття

Робочим планом не передбачено

7. Самостійна робота Денна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Кредит 1. Західна Європа та Північна Америка наприкінці XV – на початку XVII ст.		
1	Тема 1. Вступ. Основні тенденції соціально-економічного, політичного і культурного розвитку Європи в ранній Новий час.	5
2	Тема 2. Країни Західної Європи в XVI – першій половині XVII ст.	7
Кредит 2. Міжнародні відносини в XVI – в першій половині XVII ст.		
3	Тема 3. Міжнародні відносини ранньої Нової доби. Тридцятилітня війна в Європі.	26
Кредит 3. Країни Європи в другій половині XVII – XVIII ст.		
4	Тема 4. Епоха Просвітництва.	11
5	Тема 5. Західноєвропейські держави в період модернізації.	7
Кредит 4. Північна Америка в другій половині XVII – XVIII ст.		
6	Тема 6. Англійські колонії в Північній Америці (XVII - XVIII ст.). Війна за незалежність та утворення США.	24
Кредит 5. Країни Європи наприкінці XVIII – першій половині XIX ст.		
7	Тема 7. Французька революція кінця XVIII ст.	4
8	Тема 8. Франція в роки Консульства і Першої імперії.	4
9	Тема 9. Соціально-економічний та суспільно-політичний розвиток країн Європи з 1815 по 1847 рр.	4
10	Тема 10. Революції 1848-1849 рр.	2
Кредит 6. Країни Європи та Америки у XIX ст.		
11	Тема 11. Країни Європи в 50-60-ті рр. XIX ст. Франко-пруська війна 1870-1871 рр.	9
12	Тема 12. США у першій половині XIX ст. Громадянська війна.	9
Кредит 7. Країни Європи та Америки наприкінці XIX - на початку XX ст.		
13	Тема 13. Завершення формування індустріального суспільства.	24
Кредит 8. Країни Європи та Америки в добу Першої світової війни		
14	Тема 14. Міжнародні відносини наприкінці XIX – на початку XX ст. Перша світова війна (1914-1918 рр.).	24

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	Усього:	160

8. Індивідуальне науково-дослідне завдання

Індивідуальне науково-дослідне завдання складається з двох напрямів :

I – підготовка реферативної доповіді з висвітленням проблем «Нової історії країн Європи та Америки» (для студентів ДФН).

II – підготовка та захист контрольної роботи з висвітленням проблем «Новітньої історії країн Європи та Америки» (для студентів ЗФН).

9. Форми роботи та критерії оцінювання

Зміст курсу поділений на 8 кредитів. Кожний кредит включає в себе лекції, семінарські заняття, самостійну роботу студентів, які завершуються рейтинговим контролем рівня засвоєння знань програмного матеріалу даної частини курсу.

Рейтинговий контроль знань студентів здійснюється за 100-бальною шкалою:

Шкала оцінювання: національна та ECTS

ОЦІНКА ЄКТС	СУМА БАЛІВ	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ	
		екзамен	залік
A	90-100	5 (відмінно)	5/відм./зараховано
B	80-89	4 (добре)	4/добре/ зараховано
C	65-79		
D	55-64	3 (задовільно)	3/задов./ зараховано
E	50-54		
FX	35-49	2 (незадовільно)	Не зараховано

Форми поточного та підсумкового контролю. Комплексна діагностика знань, умінь і навичок студентів із дисципліни здійснюється на основі результатів проведення поточного й підсумкового контролю знань (КР). Поточне оцінювання (індивідуальне, групове і фронтальне опитування, самостійна робота, самоконтроль). Завданням поточного контролю є систематична перевірка розуміння та засвоєння програмового матеріалу, виконання практичних, лабораторних робіт, уміння самостійно опрацьовувати тексти, складання конспекту рекомендованої літератури, написання і захист реферату, здатності публічно чи письмово представляти певний матеріал.

Завданням підсумкового контролю (КР, залік) є перевірка глибини засвоєння студентом програмового матеріалу модуля.

Критерії оцінювання відповідей на семінарських заняттях:

Студенту виставляється відмінно якщо він вільно володіє навчальним матеріалом на підставі вивченої основної та додаткової літератури, аргументовано висловлює свої думки, проявляє творчий підхід до виконання індивідуальних та колективних завдань при самостійній роботі.

Студенту виставляється дуже добре якщо він володіє навчальним матеріалом, здатний його аналізувати, але допускає несуттєві неточності при викладенні та порівнянні.

Студенту виставляється добре якщо він володіє певним обсягом матеріалу хоча допускає несуттєві неточності при його аналізі та не має достатніх знань та вмінь для формулювання висновків.

Студенту виставляється достатньо якщо він володіє навчальним матеріалом на репродуктивному рівні або володіє частиною навчального матеріалу, уміє використовувати знання в стандартних ситуаціях.

Студенту виставляється мінімальний задовільно якщо він володіє навчальним матеріалом поверхово й фрагментарно.

Оцінка за виконання індивідуального науково-дослідного завдання, завдань самостійної роботи виставляється з урахуванням таких параметрів:

Кількість балів у кінці семестру повинна складати 100 балів (за 1 кредит), тобто сума балів за виконання усіх завдань.

Розподіл балів, які отримують студенти за 8 крд.

Поточне оцінювання та самостійна робота														КР	Накоп. бали (сума)
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	T14	100	800/100
50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50		

***Примітка.** Коефіцієнт для іспиту – 0,6. Іспит оцінюється в 40 б.

9. Засоби діагностики

Засобами діагностики та методами демонстрування результатів навчання є: завдання до практичних занять, завдання для самостійної та індивідуальної роботи (зокрема есе, реферати), презентації результатів досліджень, тестові завдання, контрольні роботи.

10. Методи навчання

Усний виклад матеріалу: наукова розповідь, спрямована на аналіз фактичного матеріалу; пояснення – вербальний метод навчання, за допомогою якого розкривається сутність певного явища, закону, процесу; проблемне навчання, робота з підручником та додатковими джерелами, спостереження над усним мовленням, спостереження над мовним матеріалом, порівняльний аналіз, виразне читання текстів; ілюстрація – метод навчання, який передбачає показ предметів і процесів у їх символічному зображенні (малюнки, схеми, графіки та ін.).

11. Рекомендована література

Базова

1. История Первой мировой войны. – М., 1986.
2. Мессенджер Ч. Энциклопедия войн XX века. – М, 2000. – 512с.
3. Леннинг М.Л. Сто великих полководцев. – М., 1998.
4. История Франции. Т.1. /Под ред. А.З. Манфреда. – М. 1974. Разделы: Французский абсолютизм XVII. Упадок. Просвещение.
5. Новая история. Ч. 1, Т. 22. – 1984.
6. Лавровский В.М., Барг М.А. Английская буржуазная революция. – М., 1958.
7. Галкин И.С. Создание Германской империи 1815-1871. – М., 1966.

8. Очерки истории Германии с древнейших времён до 1918 г. – М., 1969.
9. История Франции. Т.2. / Под ред. А.З. Манфреда. – М., 1974.
10. Война за независимость и образование США. /Под ред. Г.Н. Севастьянова. – М.,1976.
11. Бурин С.Н. На полях сражений гражданской войны. – М., Л., 1968.
12. История США. Т.2. – М.1983-1987.
13. История дипломатии в 5-ти томах, Т. 3. – М., 1959-1979.
14. История Первой мировой войны в 2-х т. – М., 1975.
15. История Франции. – М., 1986. – Т. 2.
16. История США. – М., 1983. – Т. 3.
17. Лоуель А. А. Правительства и политические партии в государствах Западной Европы. – М., 1986. – 490 с.
18. Польская Н. М. Великобритания. – М., 1986.
19. Ардан Ф. Франция: государственная система. – М.,1994.
20. Айзин Б.А.Альтернативы германской истерии//Новая и новейшая история. – 1992. – №4 – С.63-13.
21. Виноградов К.Б. Вильгельм II. Гогенцолерны и внешнеполитический курс кайзеровской Германии//Новая и новейшая история. – 1968. – №3 – С.131-156.
22. Прицкер Д.П. Ж.Клемансо. Политическая биография. – М.,1983.
23. Палмер А.Бисмарк. – Смоленск, 1997.
24. Антюхина-Московченко В. Н. История Франции 1870-1918. – М., 1986.
25. История нового времени стран Европы и Америки / Под ред. И.П.Дементьева – М., 1999.
26. История США. – М,1983. – Т.2.
27. Лономарев М. В. Европейская индустриальная цивилизация. – М., 2000.
28. Павленко Ю. Історія світової цивілізації. – К.,1999.
29. Бисмарк О. Мисли и воспоминания. – К.1950-1951.
30. Гарибальди Д. Мемуари. – М.,1966.
31. Невлер В.Е.Джузеппе Гарибальди. – М,1961.
32. Палмер А. Бисмарк. – Смоленск, 1997. – 544 с.
33. Пономарев М.В.Европейская индустриальная цивилизация XIX в. Закат Европы. – М., 2000. – 288 с.
34. Рижков К.В.Все монархи мира. – М., 2000. – 655 с.
35. Сементовский Р.И. Князь Бисмарк. – М., 1994. – 420 с.
36. Чубинский В.В. Бисмарк: политическая биография. – М., 1988. – 416 с.
37. Виноградов К.Б. Лорд Пальмерстон. Жизнь и политическая деятельность. //Новая и
38. Борисов Ю.В. Шарль-Морис Талейран. – Ростов-на-Дону: Феникс,1999. – 430 с.
39. Егоров А.А. Фуше. – Ростов-на-Дону: Феникс,1998. – 416 с.
40. Замойский А.П. История Савойского королевского дома//Новая и новейшая история-1992. – №1.
41. Ревякин А.В. Французские династии: Бурбони. Орлеани, Бонапарты //Новая и новейшая история. – 1992. – №4.
42. Пожарская С.П. Бурбони в Испании//Новая и новейшая история. – 1993. – №1.
43. Стречи Л. Королева Виктория.-Ростов-на-Дону: Фенккс, 1999. – 352 с.
44. Трухановский В.Г. Бенджамин Дизраели и королева Виктория //Новая и новейшая история. – 1990. – №4, 5.

45. Туполев Б.М. Династия Гогенцолернов //Новая и новейшая история. – 1991. – №6.
46. Адо А. В. Крестьянское движение во Франции во время Великой буржуазной революции конца XVIII в. – М., 1971.
47. Акимова А. А. Вольтер. – М., 1970.
48. Акимова А. А. Дидро. – М., 1963.
49. Артамонов С. Д. Вольтер. – М., 1954.
50. Артамонов С. Д. Вольтер и его век. – М., 1980.
51. Асмус В. Ф. Ж. Ж. Руссо. – М., 1962.
52. Баскин М. П. Монтескье. – М., 1975.
53. Берго И. Б. Парламенты и политическая борьба во Франции накануне Великой французской революции//Новая и новейшая история. – 1988. – №6.
54. Берская Т. Ю. Дидро. – М., Л., 1962.
55. Аптекер Г.А. Американская революция 1763-1783. – М., 1962.
56. Аптекер Г.А. Колониальная эра. – М., 1962.
57. Блоховитинов Н.Н. Становление русско-американских отношений. – М., 1973.
58. Бурин С.Н. Восстание Бэкона в Виргинии//Вопросы истории. – 1973. – №6.
59. Война за независимость и образование США /Под ред. Севастьянова. – М., 1997.
60. Гольдберг Н.М. Томас Пейн. – М., 1969.
61. Зотов А. А. США: Негры и война за независимость. – М., 1988.
62. Иванов Р.Ф. Франклин. – М., 1972.
63. Куропятник Г.П. Борьба за землю в колониальный период развития США // Вопросы истории, 1974. – №8.
64. Радовский М.И. Вениамин Франклин (1706-1790). – М., 1965.
65. Рочестер А. Американский капитализм 1607-1800. – М., 1950.
66. Куропятник Г.П. Земельный вопрос и революционная ситуация в Северной Америке накануне войны за независимость США //Вопросы истории. – 1976. –№8.
67. Куропяткин Г.П. Борьба двух тенденций капиталистического развития США в эпоху буржуазной революции // Новая и новейшая история. – 1976. – №3.
68. Самойло Л.С. Английские колонии в Северной Америке в XVII в. – М., 1963.
69. Севастьянов Г.Н., Уткин А.И., Томас Джефферсон. – М., 1976.
70. Слезкин Л.Ю. У истоков американской истории: Виргиния. Новый Плимут 1606-1642. – М., 1978.
71. Слезкин Л.Ю. Массачусетс, Мэриленд 1630-1642. – М., 1980.
72. Слезкин Л.Ю. У истоков американской истории. – М., 1989.
73. Согрин В. В. Идеиные течения в Американской революции. – М., 1980.
74. Согрин В. В. К идейным истокам войны за независимость // Вопросы истории. – 1975. – №9.
75. Согрин В.В. А.Гамильтон и образование США // Новая и новейшая история. – 1976. – №1-2.
76. Согрин В.В. Биография «отцов-основателей» США в американской историографии //Новая и новейшая история. – 1980. – №1.
77. Согрин В. В. Основатели США. Исторические Портреты. – М., 1933.
78. Фурсенко А. А. Американская революция и образование США. – Л., 1978.
79. Фурсенко А.А. Американская и французская революции XVIII в. // Вопросы Истории. – 1972. – №11.
80. Шпотов В.М. Фермерское движение в США 1780-1790. – М.,1982.

81. Шгюттов В.М. Восстание американских фермеров под руководством Д.Шейса (1786-1787) // Новая новейшая история. – 1974. – №4.
82. Юзефович И.С. Д.Вашингтон и борьба за независимость Америки. – М., 1949.
83. Яковлев Н.И. Д.Вашингтон. – М., 1975.
84. История США. 1607-1877. – М., 1983. – Т.1.
85. Сб. документов по истории нового времени. Буржуазные революции XVII ст.(под ред. В.Г.Сироткина). – М., 1990.
86. Барг М.А. Английская буржуазная революция в портретах ее деятелей. – М., 1991. – С. 5-260.
87. Павлова Т.А. Кромвель. – М., 1980.
88. Английская буржуазная революция XVII ст. в современной буржуазной историографии. – М., 1978.
89. Ливровский В. М. Исследования по аграрной истории 17-19 вв. – М., 1966.
90. Левин Г. Р. Демократическое движение в Английской буржуазной революции. – Л., 1973.
91. Павлова Т. А. Оливер Кромвель – человек и политик //Новая и новейшая история. – 1971. – № 1-2.
92. Павлова Т. А. Оливер Кромвель. – М., 1979.
93. Павлова Т. А. Джон Лильберн //Новая и новейшая история. – 1970. – № 1.
94. Павлова Т. А. Английская буржуазная революция в освещении современной англо-американской историографии //Вопросы истории. – 1968. – № 10.
95. Павлова Т. А. Английская буржуазная революция в освещении советской историографии //Новая и новейшая история. – 1970. – №6.
96. Практикум по новой истории. – М., 1973. – С. 10-25.

Допоміжна

1. Иванян, Эдуард Александрович. История США [Текст]: учеб. пособие / Эдуард Александрович Иванян. – М.: Дрофа, 2008. – 572 с.
2. Иванян, Эдуард Александрович. Энциклопедия российско-американских отношений XVIII-XX века. – М.: Междунар. отношения, 2001. – 692 с.
3. Межрасовые и межнациональные отношения в Европе и Америке, XIX-XX вв. / РАН, Ин-т всеобщей истории. – М.: Ин-т всеобщей истории: РАН, 1996. – 300 с.
4. Арказанян, Марина Цолаковна. История Франции [Текст]: учеб. пособие / Марина Цолаковна Арказанян, А. В. Ревякин, П. Ю. Уваров. – 2-е изд.; испр. – М.: Дрофа, 2007. – 457 с.
5. Маньшкин, Александр Серафимович. Новая и новейшая история стран Западной Европы и Америки. – М.: Слово: Эксмо, 2004. – 606 с.
6. Новая история стран Европы и Америки 16-19 века [Текст]: учеб. пособие: в 3 ч. / Под ред. А. М. Родригеса, М. В. Пономарёва. – М.: ВЛАДОС. – Ч. 3. – 703 с.
7. Барг, Михаил Абрамович, Черняк, Ефим Борисович. Великие социальные революции 17-18 веков: В структуре перехода эпохи от феодализма к капитализму / Отв. ред. Г. Н. Севастьянов; АН СССР, Ин-т всеобщей истории. – М.: Наука, 1990. – 254 с.
8. Вишпер, Роберт Юрьевич и др. История нового времени / Р. Ю. Вишпер, Иван Петрович Реверсов, А. С. Трачевский. – М.: Республика, 1995. – 496 с.
9. Новая история стран Европы и Америки: Учеб. для вузов по направлению и специальности «История» / Под ред. Игоря Михайловича Кривогуза. – 3-е изд., испр. – М.: Дрофа, 2003. – 909 с.

10. Новое время: Факты. События. Люди / Авт. коллектив: В. П. Буданова и др. – М.: ОЛИСС: ЭКСМО, 2006. – 444 с.
11. Ревякин, Александр Васильевич. История международных отношений в Новое время: Учеб. пособие / Моск. гос. ин-т междунар. отношений (Ун-т). – М.: РОССПЭН, 2004. – 262 с.
12. Сборник документов по истории нового времени стран Европы и Америки (1640-1870) / Сост. Е. Е. Юровская. – М.: Высш. шк. 1990. – 253 с.
13. Виноградов, Кирилл Борисович. Мировая политика 60-80-х годов XIX века: события и люди / ЛГУ. – Л.: Изд-во ЛГУ, 1991. – 166 с.
14. Всемирная история: в 24 т. / Л. Н. Бадак, И. Е. Войнич, Н. М. Волчек и др. – Минск: Литература, 1997. – Т. 19: Первая мировая война. – 512 с.

12. Інформаційні ресурси

1. [www:historic.ru](http://www.historic.ru)
2. [www:world-history.ru](http://www.world-history.ru)
3. [www:hrono.info](http://www.hrono.info)
4. [www:hist.msu.ru](http://www.hist.msu.ru)
5. [www:xrestomatia.narod.ru](http://www.xrestomatia.narod.ru)
6. [www:byzantion.ru](http://www.byzantion.ru)
7. [www:medieval-wars.com](http://www.medieval-wars.com)